STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
RUSŲ LITERATŪRA XVIII A.	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): Doc. Pavel Lavrinec **Kitas / a (-i):**	Filologijos fakultetas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis, individualiųjų studijų

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario semestras	Rusų k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):** Rusų kalbos mokėjimas B2-C1

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98

Dalyko (modulio) tikslas		
Bendrosios kompetencijos: ugdyti gebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti tarpkultūrinėje aplinkoje, gebėjimą dirbti daugiakultūrėje terpėje ir pagarbą kitoms kultūroms; ugdyti gebėjimą spręsti problemas taikant analitinį, kritinį ir kūrybinį mąstymą. **Dalykinės kompetencijos:** ugdyti rusų XVIII a. literatūros ir kultūros savitumo supratimą bei gebėjimą jį aiškinti; plėtoti literatūros tyrėjo kompetencijas, gebėjimą savarankiškai atlikti literatūrologinį ar tarpdalykinį tyrimą, analizuoti literatūros tekstus, susieti literatūros reiškinius su platesniu Europos ir Rusijos istoriniu, kultūriniu bei socialiniu kontekstu.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Gebės suprasti rusų ir kitų kultūrų specifiką, analizuoti ir kritiškai vertinti įvairius kultūrinius kontekstus. Gebės spręsti problemas, ieškodamas, analizuodamas ir kritiškai vertindamas reikalingą informaciją. Turės rusų XVIII a. literatūros ir jos sociokultūrinio konteksto (istorinio, visuomeninio-politinio, kultūrinio ir meninio) žinių. Gebės paaiškinti rusų XVIII a. literatūros savitumą Europos literatūriniame ir kultūriniame kontekste.	Probleminis dėstymas, istorinių ir kultūrinių problemų analizė; tekstų analizė, taikant atitinkamas literatūrologines ir kultūrologines koncepcijas. Perskaitytų tekstų aptarimas, dalyvavimas akademinėse diskusijose.	Darbas seminarų metu: dalyvavimas aptariant perskaitytą medžiagą ir kolegų pristatytus darbus, diskusijų inicijavimas ir aktyvus dalyvavimas jose – 20 %. Atvirojo tipo testas semestro viduryje – 30 %. Egzamino testas sesijos metu – 50 %.

Temos	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiškų studijų laikas ir užduotys

	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Savarankiškai atliekamos užduotys**
1. Organizaciniai klausimai, semestro darbo plano aptarimas. Įvadas į XVIII a. rusų literatūrą. Periodizacijos problema. Filosofinės idėjos. Literatūros samprata. Kultūros europeizacija.	2						**2**	**8**	Literatūros skaitymas, pasiruošimas diskusijoms.
2. XVIII a. pradžios ideologinė proza (Feofano Prokopovičiaus panegirikos) ir buitinė proza („Apysaka apie Rusijos jūrininką Vasilijų Koriotskį“): lyginamasis aspektas. Literatūros demokratėjimas.			2				**2**	**12**	„Apysakos apie Rusijos jūrininką Vasilijų Koriotskį“ analizė.
3. Europos ir rusų klasicizmas. Valdžios, dvaro kultūros ir literatūros santykiai. Rašytojo profesijos formavimasis kaip kultūrinė problema. A. Kantemyro satyros. V. Trediakovskio eilėdaros reforma, pirmasis verstinis rusų romanas „Kelionė į Meilės salą“ (Ezda v ostrov ljubvi). M. Lomonosovas ir eilėdaros reforma, iškilmingosios ir dvasinės odės žanras, anakreontinė poezija. A Sumarokovo dramaturgija, pirmosios rusų tragedijos.	4		4				**8**	**24**	M. Lomonosovo odžių analizė. A. Sumarokovo tragedija „Dmitrijus Apsišaukėlis”.
4. Jekaterinos II valdymo laikotarpio charakteristika. Švietimo epochos ideologija. Satyriniai žurnalai „Vsiakaja vsiavčina“, „Truten“, „Živopisec“. Jekaterinos II ir N. Novikovo polemika. 1760–1770 m. proza. Pirmųjų originalių rusų romanų autorius F. Eminas („Ernesto ir Doravros laiškai“, „Nepastovioji Fortūna, arba Miramondo nuotykiai“): sentimentinio epistolinio romano ir kelionių literatūros žanriniai modeliai. M. Čulkovo romanas „Gražioji virėja, arba Palaidos moters nuotykiai“: buitiniai ir nacionaliniai motyvai. Lyrinės epinės poemos žanras. I. Bogdanovičiaus poema „Dušenka“. D. Fonvizinas ir jo komedija „Nesubrendėlis“: aukštosios ir žemosios literatūros sintezė. G. Deržavinas. Odės žanro transformacija. Filosofinės odės, anakreontinė poezija, buitinė ir batalinė lyrika.	4		6				**10**	**26**	I. Bogdanovičiaus poemos „Dušenka“; D. Fonvizino komedijos „Nesubrendėlis“; G. Deržavino odžių; M. Čiulkovo romano „Gražioji virėja“ analizė.
5. Sentimentalizmas Europoje ir Rusijoje. Švietimo ideologijos ir sentimentalizmo sąsajos. A. Radiščevo asmenybė ir mitas. A. Radiščevo romanas „Kelionė iš Peterburgo į Maskvą“ politinių, socialinių ir filosofinių idėjų kontekste. Autoriaus ir herojaus problema. Romano struktūros ypatumai. N. Karamzinas – žymiausias rusų sentimentalizmo atstovas. Kelionių literatūros kūrinys „Rusų keliautojo laiškai“: ką reiškia būti europiečiu? Sentimentalistinės apysakos „Vargšė Liza“ savitumas; pirmasis rusų literatūros	2		2				**4**	**28**	A. Radiščevo romanas „Kelionė iš Peterburgo į Maskvą“; N. Karamzino „Rusų keliautojo laiškai“ ištraukos; Karamzino apysakos.

gotikinis kūrinys „Bornholmo sala“; istorinė apysaka „Natalija, bajoro duktė“ ir istorizmo ypatumai; ironijos ir sentimentalizmo santykis apysakoje „Išpažintis“; romantinio pasakojimo savitumas ir idilės žanro transformacija apysakoje „Mūsų laikų riteris“.									
Iš viso	18		14				**32**	**98**	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Atvirojo tipo testas	30	Semestro viduryje	10–9 jei teisingai atsakyta į visus klausimus. 8–7 jei teisingai atsakyta į 70–80 % klausimų. 6–5 jei teisingai atsakyta į 50–60 % klausimų.
Darbas seminarų metu	20	Semestro metu	10–9 – studentas sistemingai rengiasi seminarams, aktyviai dalyvauja diskusijose ir rodo iniciatyvą aptariant probleminius klausimus. 8–7 – studentas rengiasi seminarams, tačiau nesistemingai; dalyvauja diskusijose, tačiau jų neinicijuoja ir nekelia probleminių klausimų. 6–5 – studentas seminarams rengiasi retai ir nedalyvauja diskusijose.
Egzamino atvirojo tipo testas	40	Sesijos metu	10–9 jei teisingai atsakyta į visus klausimus. 8–7 jei teisingai atsakyta į 70–80 % klausimų. 6–5 jei teisingai atsakyta į 50–60 % klausimų.
Atliekant savarankiško darbo užduotis leidžiama naudoti generatyvinio dirbtinio intelekto (GDI) įrankius. Jie turi būti naudojami vadovaujantis VU Filologijos fakulteto Generatyvinio dirbtinio intelekto gairėmis (https://www.flf.vu.lt/dokumentai/GDI_gaires.pdf) bei laikantis akademinio sąžiningumo, etiškumo, skaidrumo ir atsakomybės principų, numatytų VU teisės aktuose. Studentas (-ė) privalo deklaruoti GDI naudojimo faktą, nurodyti jo panaudojimo apimtį ir tikslą (arba darbo dalis, kurioms GDI buvo naudotas). Studentas (-ė) taip pat privalo gebėti paaiškinti ir pagrįsti GDI sugeneruotą ar jo pagalba parengtą turinį bei prisiimti visą atsakomybę už galutinį pateikto darbo turinį.			

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
О. Б. Лебедева	2000	*История русской литературы XVIII века*		http://lomonosov.niv.ru/lomonosov/kritika/lebedeva-istoriya-literatury/index.htm
П. Е. Бухаркин	2013	*История русской литературы XVIII в. (1700–1750-е годы)*		СПб.: Филологический факультет СПбГУ https://18vek.spb.ru/Archive/694116fe8f41b138e7fb48fb0002cd5c.pdf
В. Живов	1997	«Первые русские биографии писателей как социальное явление: Тредиаковский, Ломоносов, Сумароков»	Новое литературное обозрение, № 25	https://imwerden.de/pdf/zhivov_trediakovsky_lomonosov_sumarokov_nlo_025_1997_text.pdf
Papildoma literatūra				
Т. Смолярова	2011	*Зримая лирика. Державин. Очерки визуальности*		Москва: «Новое литературное обозрение»
Ю. В. Стенник	1985	*Русская сатира XVIII века*		Ленинград: «Наука»
Н. Д. Кочеткова	1994	*Литература русского сентиментализма*		Санкт-Петербург: «Наука»

ОПИСАНИЕ ПРЕДМЕТА (МОДУЛЯ) ОБУЧЕНИЯ

Название предмета (модуля)	Код
РУССКАЯ ЛИТЕРАТУРА XVIII В.	

Преподаватель (-и)	Подразделение (-я)
Координирующий (-ая): Доц. Павел Лавринец **Другой (-ая):**	Филологический факультет

Ступень обучения	Тип предмета (модуля)
Первая	Обязательный, индивидуального обучения

Форма обучения	Период обучения	Язык (-и) обучения
Аудиторная	Весенний	Русский

Требования к изучающим	
Предварительные требования:	**Дополнительные требования (если есть):** Уровень владения русским языком B2-C1

Объем предмета (модуля) в кредитах	Вся нагрузка работы студента	Часы контактной работы	Часы на самостоятельную работу
5	130	32	98

Цель предмета (модуля)		
Общие компетенции: развивать способность к межкультурному взаимодействию, способность работать в мультикультурной среде и уважение к другим культурам; развивать способность решать проблемы с помощью аналитического, критического и творческого мышления. **Предметные компетенции**: развивать понимание своеобразия русской литературы и культуры XVIII в., а также способности ее объяснять; развивать компетенции исследователя литературы, умение проводить самостоятельное литературоведческое или междисциплинарное исследование, анализировать литературные тексты, соотносить литературные явления с более широким историческим, культурным и социальным европейским и российским контекстом.		
Результаты предмета (модуля)	**Методы обучения**	**Методы оценки**
Понимать специфику русской и других культур, умение анализировать и критически оценивать различные культурные контексты; Способность решать проблемы, находя, анализируя и критически оценивая нужную информацию; Знания о русской литературе XVIII в. и ее социокультурном контексте (историческом, общественно-политическом, культурном и художественном). Способность объяснить своеобразие русской литературы XVIII в. в европейском контексте.	Проблемный; анализ историко-культурной проблематики, анализ текстов с использованием соответствующих концепций. Обсуждение прочитанного, участие в дискуссии	Работа во время семинаров: участие в обсуждении прочитанного материала, работ, представленных коллегами, инициирование дискуссий – 20%; Тест открытого типа в середине семестра – 30%; Экзаменационный тест во время сессии – 50 %.

Темы	Часы контактной работы	Время и задания самостоятельного обучения

	Лекции	Консультации	Семинары	Практические занятия	Лабораторные работы	Практика	**Вся контактная работа**	**Самостоятельная работа**	**Самостоятельно выполняемые задания**
1. Организационные вопросы, обсуждение плана работы в течение семестра. Введение в русскую литературу XVIII века. Проблема периодизации. Философские идеи. Понятие литературы. Европеизация культуры	2						**2**	**8**	
2. Идеологическая проза начала XVIII века (панегирики Феофана Прокоповича) в сравнении с бытовой прозой («Повесть о Российском матросе Василии Кориотском»). Демократизация литературы			2				**2**	**12**	Анализ «Повести о Российском матросе Василии Кориотском»
3.Европейский и русский классицизм. Взаимоотношения власти, придворной культуры и литературы. Возникновение писательской профессии как проблемы. Сатиры А. Кантемира. Реформа стихосложения В. Тредиаковского, первый русский переводной роман «Езда в остров любви». М. Ломоносов и реформа стихосложения, жанр торжественной, духовной оды, анакреонтические стихи. Драматургия А. Сумарокова, первые русские трагедии.	4		4				**8**	**24**	Анализ од М. Ломоносова. Трагедия А. Сумарокова «Дмитрий Самозванец».
4. Характеристика правления Екатерины II. Идеология Просвещения. Сатирические журналы «Всякая всячина», «Трутень», «Живописец». Столкновение Екатерины и Новикова. Проза 1760–1770 годов. Автор первых оригинальных русских романов Ф. Эмин («Письма Эрнеста и Доравры», «Непостоянная фортуна, или Приключения Мирамонда»: жанровые модели сентименталистского эпистолярного романа и травелога. Роман М. Чулкова «Пригожая повариха, или Приключения развратной женщины»: бытовые и национальные мотивы. Жанр лиро-эпической поэмы. Поэма И. Богдановича «Душенька». Д. Фонвизин и его комедия «Недоросль»: синтез высокой и низкой литературы. Г. Державин. Трансформация жанра оды. Философские оды, анакреонтика, бытовая, батальная лирика.	4		6				**10**	**26**	Анализ поэмы И. Богдановича «Душенька»; комедии Д. Фонвизина «Недоросль»; од Г. Державина; романа М. Чулкова «Пригожая повариха».
5. Сентиментализм в Европе и России. Взаимосвязь идеологии Просвещения и сентиментализма. Личность и миф А. Радищева. Роман Радищева «Путешествие из Петербурга в Москву»	6		4				**10**	**28**	Роман А. Радищева «Путешествие из Петербурга в Москву»; отрывки из «Записок русского

в контексте политических, социальных и философских идей. Проблема автора и героя. Особенности структуры романа. Н. Карамзин – самый известный представитель сентиментализма. Травелог «Записки русского путешественника»: что значит быть европейцем. Своеобразие сентименталистской повести «Бедная Лиза»; первое в русской литературе готическое произведение «Остров Борнгольм»; историческая повесть «Наталья, боярская дочь»: своеобразие историзма; ирония и сентиментализм повести «Исповедь»; своеобразие романтического повествования, трансформация идиллического жанра в повести «Рыцарь нашего времени».									путешественника» Н. Карамзина; повести Карамзина.
Всего	18		14				**32**	**98**	

Стратегия оценки	Доля в проц.	Время отчета	Критерии оценки
Тест открытого типа	30	Середина семестра	10-9 если правильно отвечено на все вопросы. 8-7 если правильно отвечено на 70-80% вопросов. 6-5 если правильно отвечено на 50-60% вопросов.
Работа во время семинаров	20	Во время семестра	10-9 если студент систематически готовится к семинарам, активно участвует в дискуссии и проявляет инициативу в обсуждении проблемных вопросов. 8-7 если студент готовится к семинарам, но не систематически, участвует в дискуссии, но не инициирует ее, не поднимает проблем. 6-5 если студент редко готовится к семинарам и не участвует в обсуждении.
Экзаменационный тест открытого типа	50	Во время сессии	10-9 если правильно отвечено на все вопросы. 8-7 если правильно отвечено на 70-80% вопросов. 6-5 если правильно отвечено на 50-60% вопросов.
При выполнении заданий самостоятельной работы разрешается использовать инструменты генеративного искусственного интеллекта (ГИИ). Их использование должно осуществляться в соответствии с Руководством по генеративному искусственному интеллекту Филологического факультета Вильнюсского университета (https://www.flf.vu.lt/dokumentai/GDI_gaires.pdf), а также с соблюдением принципов академической честности, этичности, прозрачности и ответственности, предусмотренных нормативными актами Вильнюсского университета. Студент(-ка) обязан(а) заявить о факте использования ГИИ, указать объем и цель его использования (или те части работы, в которых использовался ГИИ). Студент(-ка) также обязан(а) уметь объяснить и обосновать содержание, сгенерированное ГИИ или подготовленное с его помощью, а также взять на себя полную ответственность за окончательное содержание представленной работы.			

Автор (-ы)	Год издания	Название	№ периодического издания или том издания	Место издания и издательство или интернетный адрес
Обязательная литература				
О. Б. Лебедева	2000	*История русской литературы XVIII века*		http://lomonosov.niv.ru/lomonosov/kritika/lebedeva-istoriya-literatury/index.htm
П. Е. Бухаркин	2013	*История русской литературы XVIII в. (1700–1750-е годы)*		СПб.: Филологический факультет СПбГУ https://18vek.spb.ru/Archive/694116fe8f41b138e7fb48fb0002cd5c.pdf
В. Живов	1997	«Первые русские биографии писателей как социальное	Новое литературное обозрение, № 25	https://imwerden.de/pdf/zhivov_trediakovsky_lo

		явление: Тредиаковский, Ломоносов, Сумароков»		monosov_sumarokov_nlo_025_1997_text.pdf
Дополнительная литература				
Т. Смолярова	2011	*Зримая лирика. Державин. Очерки визуальности*		Москва: «Новое литературное обозрение»
Ю. В. Стенник	1985	*Русская сатира XVIII века*		Ленинград: «Наука»
Н. Д. Кочеткова	1994	*Литература русского сентиментализма*		Санкт-Петербург: «Наука»
И. З. Серман	1973	*Русский классицизм. Поэзия. Драма. Сатира*		https://imwerden.de/pdf/serman_russky_klassitsizm_1973__ocr.pdf
A. Schönle	1998	“The Scare of the Self: Sentimentalism, Privacy, and Private Life in Russian Culture, 1780-1820“	*Slavic Review* Winter, Vol. 57, No. 4, p. 723-746	Cambridge University Press

Обновлено 13 11 2026